Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie 1150 Mk.
Z odnoszeniem do domu 1300 Mk.
Na prowincji z przesyłką pocztową 1450 Mk.
Zagranicą 2800 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 60 Mk.

CENA 60 MK.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz non. lub jego miejsce na str. 1.2.3. m. 300., w tekście m. 250
Nekrologi 300 mk. zwyczajne 150 mk.

Adres Redakcji i Administracji Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9—12 i od 2—6 po poł

№ 227 (7266). Piątek, dnia 6 Października 1922 r Rok XXX

Telegramy.

Proces o zamordowanie Rathenaua

LIPSK. Na popołudniowem posiedzeniu Najwyższego Sądu Państwowego w sprawie zamordowania Rathenaua przesłuchano oskarżonych i stwierdzono ich personalja.

Oskarżony Tilessen oznajmił, że jest chory i zeznań nie składa.

Werner Techow, szofer samochodu, z którego strzelano do Rathenaua, był członkiem całego szeregu tajnych organizacji wojskowych.

Brat oskarżonego Tilessena oświadczył, że związek oficerów usposobionych narodowo miał rozwinąć się w pewnego rodzaju nieuzbrojoną armję, gotową do działania. Na zapytanie przewodniczącego, czy armja ta miała służyć do przeprowadzenia gwałtownej zmiany ustroju politycznego w Niemczech, Tilessen odpowiedział przecząco.

W końcu przesłuchano kupca Vossa, który na zapytanie, czy był członkiem zarządu niemieckiej partji komunistycznej na Górnym Śląsku oświadczył, że członkiem zarządu nie był, lecz wówczas, gdy delegacja rządu sowietów, jeszcze przed plebiscytem, byli czynni na Górnym Śląsku, pracował wspólnie z komunistami, starając się tym sposobem uratować Górny Śląsk dla Niemiec.

Następnie rozprawę odroczono.

Schwytanie Machnowej

WARSZAWA. 5. Żonę atamana Machny, która uciekła z obozu internowanych w Strzałkowie, ujęto wczoraj wieczorem na stacji Słupce linji Strzałków—Kutno.

Poincaré zapobiegł wojnie

LONDYN. „Daily Mail" pisze: Kiedy przed dwoma tygodniami po płomiennem apelu Lloyd Georgea do dominiów, panowało powszechne przekonanie, że wojna jest nieuniknioną, wówczas wystąpił Poincare z określoną propozycją w sprawie zawarcia pokoju na wschodzie.

Od tej chwili premjer francuski nie przestał prowadzić energicznej walki o pokój.

I oto właśnie dzięki jego niestrudzonym usiłowaniom, w dniu 23 września został uczyniony pierwszy krok wiodący do pokoju. W chwili kiedy wbrew wszelkim oczekiwaniom zdołały, nakłonić lorda Curzona do podpisania wspólnego zaproszenia państw sprzymierzonych, wystosowanego do Kemala.

Położenie wojsk angielskich

WIEDEN. „Neue Fr. Presse" donosi z Londynu:

Gen. Harrington poczynił wszelkie zarządzenia, aby uniknąć konfliktu z wojskami tureckiemi około Ismidu.

W Londynie zaznaczają, że przeprowadzone badania w sytuacji wojskowej wskazały, że gen. Harrington znalazłby się w położeniu bardzo trudnem, gdyby chciał wypędzić Turków siłą z neutralnej strefy Kanaku, ponieważ pozycje tureckie mają wygodniejsze warunki terytorjalne od pozycji angielskich. Gen. Harrington mógłby ewentualnie powstrzymać nieprzyjaciela od dalszego pochodu, ale jest rzeczą wątpliwą czy udałoby mu się wyprzeć nieprzyjaciela ze strefy neutralnej. W londyńskich kołach wojskowych panuje wielkie zaniepokojenie z powodu koncentracji tureckich wojsk około Islandu.

Do niedzieli obowiązuje rozejm

LONDYN. Telegraphen Compagnie. Donoszą z Konstantynopola, że między Grekami i Turkami został zawarty rozejm, który obowiązywać będzie od niedzieli w południe. Zgromadzenie Narodowe w Angorze upoważniło Kemala Paszę do wstrzymania kroków nieprzyjacielskich na wszystkich frontach.

Sowdepja upomina się o cieśniny

LONDYN. Wręczono już nową 5 notę rządu sow. w Londynie, w której rząd sowiet. protestuje przeciw zamknięciu Dardanelów dla okrętów handlowych.

Rząd Sowietów występuje zbrojnie

LONDYN. Wedle „Exchange Telegr." z Helsingforsu miał rząd rosyjski wystosować notę do rządu Angorskiego, że gotów jest bronić interesów Turcji z bronią w ręku.

Koncentrowanie wojsk na Kaukazie trwa w dalszym ciągu.

Wojowniczy kamienicznicy

WIEDEN. Dn. 3-go bm. wybuchł tutaj strajk właścicieli kamienic, którzy domagają się podwyższenia czynszów. O godz. 6-ej wiecz. bramy niektórych kamienic były zamknięte, schody nieoświetlone, oprócz tego właściciele grożą zamknięciem wodociągów i innemi represjami. Rząd wezwał przywódców „strajku" i przedstawił im wielką odpowiedzialność jaką biorą na siebie przy podobnym stanie rzeczy. Do strajku tego przyłączyli się także i dozorcy domów.

Uznanie Jerzego II-go

ATENY. Przedstawiciele Anglji i Belgji na skutek polecenia swych rządów wpisali swe nazwiska na zamku królewskim na liście osób, składających wizyty. Akt ten jest uważany za oficjalne uznanie króla Jerzego II-go.

Spadku waluty polskiej nic nie usprawiedliwia

PARYŻ. P. B. Tirman, przewodniczący misji ekonomicznej francuskiej, która niedawno powróciła z Polski, pisze w „Journal des Debats" co następuje: Zwiedzając Polskę, wszedzie stwierdziłem owocną pracę całej ludności oraz wysiłki ze wszech miar godne pochwały. Od chwili przyłączenia G. Śląska bilans handlowy Polski uzyskał niemal zupełną równowagę. Waluta polska, której spadku absolutnie nic nie usprawiedliwia.

Wódz grecki rwie się do boju

LONDYN. Dzienniki donoszą z Konstantynopola, że dowódca wojsk greckich w Tracji oświadczył Głównej Kwaterze Międzysojuszniczej, iż nie będzie w stanie dłużej respektować strefy neutralnej, o ile Turcy będą dalej atakowali front grecki.

Węgiel Górnośląski nie zdrożał

KATOWICE. Przewidywana w dniu 1-go października zwyżka cen węgla na razie nie nastąpiła. Ceny obowiązują nadal przejściowo.

List z Górnego Śląska.

(Od własnego korespondenta)

Katowice, w październiku.

Trudno dotąd ocenić sytuację parlamentarno-polityczną, jaka się powoli wytwarza na podstawie znanego nareszcie wyniku wyborów do pierwszego Sejmu Śląskiego.

Jak wiadomo, partje polskie razem uzyskały 34 mandaty, a Niemcy 19 mandatów. Sytuacja zdawałaby się więc być jasną: tutaj olbrzymia większość polska, tam słaba mniejszość niemiecka.

Mając to tylko na uwadze, stwierdziłby należało że wynik wyborów do Sejmu Śląskiego wykazał daleko jeszcze większą przewagę żywiołu polskiego w tej części Śląska niż sam plebiscyt w roku 1920.

Mimo jednak tak widocznej klęski Niemcy nie wyrzekli się nadziei—jeśli już nie rządzenia Województwem, to przynajmniej wywierania decydujących wpływów na rządy, i—rzecz charakterystyczna dla mentalizmu niemieckiego, wpływy te spodziewają się osiągnąć przy pomocy Polaków samych, tj. przy pomocy lewicy polskiej w Sejmie śląskiej, składającej się z PPS., N. P. R. i jednego tylko posła stanowiącego „frakcję P. S. L.

Czy w tym kierunku nadzieje Niemców się ziszczą narazie trudno powiedzieć chociaż możliwość wytworzenia się takiej większości niemiecko-polsko-lewicowej bynajmniej nie jest wykluczoną, gdyż przeciwko blokowi Narodowemu Korfantego zarówno Niemcy, jak lewica Polska występują.

Próby pozyskania lewicy polskiej i usiłowań zaprzągnięcia jej do rydwanu polityki niemieckiej nie brakło. Tak nprzkł. centrowy „Oberschlesischer Kurjer", „Katholische Volkspartei" pisze:

„Polski front wynosi 34 głosów przeciw 19 głosom niemieckim. Niewykluczonem jednak jest, że lewica polska w sprawach, dotyczących zagwarantowanych umowami praw dla mniejszości niemieckiej pójdzie razem z Niemcami. Wtedy Blok Korfantego, który z natury rzeczy dla Niemców wrogo jest usposobiony, przegłosowany zostanie 30 głosami, (tj. 30 głosami Niemców, PPS. NPR. i PSL.) przeciw 18 głosom Bloku Narodowego. Ze stanowiska niemieckiego w każdym razie życzyć by należało, aby frakcja niemiecka pozostawała z lewicą polską w styczności a od czasu do czasu w sprawach gospodarczo-politycznych i socjalnych za to udzielała jej swej pomocy, aby takim sposobem uzyskać poparcie lewicy w sprawach dotyczących mniejszości narodowych".

Dalej wyraża „Oberschl. Kurjer" przypuszczenie, że w Sejmie Śląskim Niemcy będą swym językiem zwracać uwagi i przy pomocy lewicy polskiej większość niemiecko-polsko-lewicowa będzie znaczną.

W podobny sposób i nacjonalistyczna „Ostdeutsche Morgenpost" z Bytomia ocenia sytuację, a dawniej oceniała to już hakatystyczna „Kattow. Ztg." i socjalistyczny „Volkswille"

Sejm Śląski zbierze się prawdopodobnie w przyszły wtorek 10 bm., na swoje pierwsze po-

siedzenie, i może już czas najbliższy wykaże, do jakiego stopnia nadzieje Niemców się ziszczą.

Że w polityce śląskiej Niemcy będą bardzo poważnym faktorem, nie może już ulegać wątpliwości. Ruchliwość ich około spraw, dotyczących wszystkiego, co się odnosi do Niemców, jest zdumiewającą. Niemcy założyli sobie „Deutscher Volksbund“, związek, mający za żadanie obronę interesów narodowych, politycznych i kulturalnych mniejszości niemieckiej w Województwie śląskiem. Związek ten już dziś stanowi potęgę. Organizował on wybory, zajmuje się spprawą zakładania wszędzie szkół niemieckich itd. Główne biuro Związku, to niejako osobny rząd niemiecki, roztaczający swój nadzór i opiekę nad wszystkiem, co dotyczy Niemców. Stamtąd to wychodzą różne telegramy, petycje, zażalenia i protesty, do władz polskich, do p. Calondera i Bóg wie dokąd jeszcze.

Rzeczywiście też działalność „Volksbundu“ nie pozostaje bez skutków. Między in. udało się już Niemcom założyć własny stały teatr, dzieci swoje posyłają przeważnie do szkół niemieckich, które zatrzymać musiano dzięki skrżętnej agitacji zwłaszcza ze strony „Volksbundu“, zbierającego we wszystkich miejscowościach podpisy rodźiców na listy, domagające się szkoły niemieckiej. Gdy Niemiec jakiś dozna choćby najmniejszej, przeważnie wyimaginowanej krzywdy, zaraz idzie ze
ścią podejmuje się załatwienia jego sprawy.
skargą do „Volksbundu“, który z całą gotowo-

Gdyby ludność polska na Sląsku Opolskim posiadała rodzaj takiego „Volksbundu“, broniącego jej interesów kulturalnych i narodowych z równą energją i skrzętnością to Niemcy tutejsi, wnet by ustały prześladowania i polityka kłócia szpilkami, na jaką dotąd jest wystawiona. Jak mało się tam w pewnych kołach czyni pod tym względem dowodzi m. in. fakt, że magistrat miasta Bytomia, w którym zastąpieni są także Polacy jednogłośnie, a więc także głosami polskimi, w tych dniach zaprotestował przeciwko przyznaniu Polsce terenu Frydenshuty pod Bytomiem z 3-ma hutami i dwiema kopalniami. Linja demarkacyjna teren ten pozostawiła po polskiej stronie, ale Niemcy linję tą uważają dotąd tylko za „tymczasową“, w nadziei, że komisja graniczna ostatecznie tę część granicy zmieni jeszcze na korżyść Niemców.

Stosunki gospodarcze w województwie obecnie znowu się poprawiają. Wszystkie kopalnie i huty znowu zatrudnione są normalnie, aprowizacja nareszcie także dopisuje, mięsa kartofli i chleba jest w bród, oczywiściep o nowych wysokich cenach nie stojących ćzęstokroć w żadnym stosunku do zarobku.

ALEKSY PAJĄK

Odgłosy stołeczne.

Zaczynają się pstrokacić rotundy ogłoszeniowe, zbiegi ulic i fronty kamienic.

Wszędzie gdzieś afisz wyborczy, a na płotach budowlanych musi się nieodzownie znaleść ich kilka.

— Ratujcie Polskę! — woła ktoś rozpaczliwie. Przystajemy, zagłębiamy się w jakiś długi afisz, z którego się dowiadujemy, iż Polska jest już nad samą przepaścią, że lada chwila może przestać być państwem, a jedynem ostatnim ratunkiem uratowania Ojczyzny jest... wybór na posła p. d-ra Stanisława Fr. Michalskiego, sakskrycisty, filologa i autora paru aktualnych broszur politycznych. Nie uspokojeni odchodzimy dalej, dziękując bogom, że czuwają nad krajem i w tej postaci zsyłają mu mesjasza, który wywiedzie nas z domu niewoli niedostatków, nieporządków, inflacji marki i drożyzny.

Nagle zwróciły mą uwagę w miarę rzucające się wyraziście słowa:

— Kto chce zwalczyć drożyznę — czytam spokojnie i domawiam sobie w duchu: ma wierzyć p. d-rowi Stanisławowi Fr. Michalskiemu — i już gotówem iść dalęj, gdy mnie przykuwają nieoczekiwane słowa objawienia wyborczego.

..niech idzie na wiec inteligencji...

Aha.

Jeżeli byle jaki wiec obywatelski ma rozwiązać zagadnienie drożyzny, albo brak mieszkań, to każdy się na to pisze, ale tem nikt trzeźwy a nawet i fantasta uwierzy.

To są już te forpoczty wyborcze. Chrz. Związek Jedności Narodowej wypuścił na razie na miasto tablice z apelem do wyborów aby kontrolowali listy wyborcze.

Centrum Polskie zaprezentowało się publiczności wielkiemi afiszami biało-różowymi. PPS-owcy operują małemi ulotkami, a komuniści zaczynają jawną walkę z burzuazją i PPS-em i drogą druków ulotnych i na wiecach czy konferencjach, o których zapowiedzi są skrupulatnie na murach zdzierane. Ruch wiecowy dopiero się zaczyna. Dotąd posługiwali się nim PPS-owcy i komuniści, a nieraz także na tych wiecach przychodziło do zwyczajnych argumentów ad hominem i do narzucanie swych przekonań przemocą i siłą.

Naogół wszakże dotychczasowa kampania wyborcza toczy się spokojnie. Także i w kraju, o ile przedstawiają czynniki oficjalne, walka nie przybiera form gwałtownych i zbyt jaskrawych. Dopiero najostrzejsze starcie nastąpi w ciągu tego miesiąca.

Jaki będzie wynik? Przedwcześie o wynikach jeszcze mówić. Są wszakże objawy wysoce znamienne.

Więc najsamprzód zewnętrzne. Wybory śląskie przez wszystkich zostały powitane jako prognosa. Przedstawiciele NPR-u przyznają, że ponieśli klęskę nieprzewidzianą przez nich i zgoła nie przewidzianą. Dawniej przechwalali się iż Górny Sląsk stanowi dla nich oparcie najsilniejsze, a to rezultaty! Są przeto wszyscy zgnębieni i nie mają tego tupetu, z jakim się odznaczali dawniej.

Toż samo ludowcy. Nie pomogą nic intymne konferencje p. Witosa z premjerem Nowakiem, ani też zamierzane wskrytości zmiany na stanowiskach administracyjnych: afera posła Bryla z „Kurjerem Lwowskim“ przyszła wysoce nie w porę. I nikt nie wie, czy to już koniec afer. Raczej mniemają w kołach politycznych, że nie. A wewnątrz stronnictwa nieporozumienia rosną. Wystarczy obserwować lokal klubu poselskiego klubu ludowców obecnie, już po zamknięciu sesji sejmowej. Cięgle jest pełny i ciągle bucha wrzawą. Dawniej nieszanując bynajmniej powagi miejsca, urządzono w nim kurs agitatorów, dzisiaj załatwia się interesy z kandydatami. Jest ich sporo. Wielu dotychczasowych posłów nie będzie postawionych na listach. Cóż to za oburzenie?! Tegy nie jeden z zawiedzonych szuka schronienia po innych grupach, najczęściej u Okonia. Tarcia osobiste są nader silne. Przywódcy szermują autorytetem Witosa. Ale czy to starczy na jak długo?

A po za temi oznakami wewnętrznymi są inne, głębsze przejawy. Z przebiegu kampanji dotychczasowej przedwyborczej widać, iż w masach rozczarowanie do obietnic, planów w nieziszczalnych, dotychczasowych przywódców, operujących frazesem i podsycających ambicje i pożądania szerokich mas rozczarowanie owo pogłębia się systematycznie i coraz bardziej budzi się samowiedza że nie gromki frazes ani szerokie hasło, lecz uczciwe postawienie sprawy, bez obsłonek, szczere, i umiarkowane daje gwarancje i zaufanie.

Prasa lewicowa zaczyna się skarżyć corez bardziej na wzrost „reakcji“. Jeśli ową „reakcją“ ma być otrzeźwlenie społeczeństwa wobec eksperymentów socjalistycznuch lub wobec prób reformatorskich, które są nieziszczalne lub nierealne teraz i przyczyniają się do pogorszenia naszego położenia — to istotnie masy są znacznie trzeźwiejsze, zwłaszcza, że na tę lekcję trzeźwości trzeba było tak drogo, tak boleśnie zapłacić. I za nią jeszcze będą płaciły następne pokolenia.

Verax.

Kronika Wyborcza.

Prezydent Ponikowski o widokach wyborczyoh Polskiego Centrum.

B. prezydent ministrów prof. Ponikowski, który znajduje się na drugiem miejscu listy państwowej Centrum Polskiego, zapytany przez dziennikarzy, jak wygląda akcja przedwyborcza Cenntrum odpowiedział:

„Stawiamy listę w przeszło 40 okręgach. Z akcji wyborczej jesteśmy zadowoleni. Że sprawozdań wszystkich okręgów wynika jedno! społeczeństwo miejskie i wiejskie jest zmęczone i zgorszone ciągłemi walkami lewicy i prawicy, toczonemi na gruncie sejmowym i pozasejmowym.

Dlatego to Centrum jest chętnie widziane jako element zapewniający spokojną, rzetelną poważną, państwowo—twórczą pracę w przyszłym Sejmie“

Co się tyczy perspektyw wyborczych Centrum Polskiego, to prezes Ponikowski liczy, że będzie ono silnem stronnictwem. Przypuszczalnie Centrum osiągnie 70 do 100 mandatów.

Na zapytanie z jakiemi stronnictwami Centrum staje do walki, prezes Ponikowski odparł żartobliwie z uśmiechem: Do zorganizowanych stronnictw w naszem społeczeństwie należy co najwyżej 5 proc. My bynajmniej tego procentu nikomu nie chcemy odbierać pragniemy tylko, aby pozostałych 95 proc. spokojnych obywateli oddało głos na naszą listę.

Partja Witosa nie wstydzi się agitować po rosyjsku.

Jak witosowscy prowadzą agitację na kresach i co obiecują ciemnym masom chłopskim świadczy odezwa w jezyku rosyjskim, wydana w Warszawie Na czele tej odezwy widnieją takie hasła: Nasz numer 1—szy Chłopi rosyjscy, białoruscy i ukrainscy, obywatele polscy! Postanowiliśmy przy wyborach do Sejmu głosować tylko na naszą chłopską partję, na której czele stoi prezes Witos. Niech żyje Naczelnik Państwa! Niech żyje Wincenty Witos! Zadamy pokoju, żądamy reformy rolnej, żądamy drzewa na budowę naszych chat, a to da nam tylko partja Witosa. Dalej na 7 stronie wydrukowany jest po rosyjsku cały program P.S.L.

B. Wiceminister i p przywódca P.S.L. p. Jan Dąbski skarży się w jednem z pism w wywiadzie dziennikarskim, że partja jego nie może rozwinąć agitacji, ponieważ nie ma pieniędzy. Okazuje się, że pieniądze znalazły się nawet na druk rosyjskich szmatek.

Wezwanie do bojkotu wyborów we wschod. Małopolsce

Emisarjusze Petruszewicza rożrźucają po kraju odezwy wzywające Ukrainców do bojkotu wyborów do Sejmu i Senatu. Odezwy owe pełne są najordynarniejszych wyzwisk pod adresem Polaków.

Unieważnienie państwowej listy „niezależnych“ sacjalistów.

Listę państwową, jaką złożyli t. zw. niezależni socjaliści, z Drobnerem na czele, nie posiadała, jak się okazało po zbadaniu, ani dostatecznej ilości podpisów ani też nie była podpisana przez wymienione osoby własnoręcznie. Z powodu tego państwowa komisja wyborcza na wczorajszem posiedżeniu unieważniła tę listę.

Rozpatrzenie list państwowych żydowskich z powodu świąt żydowskich odroczono.

Nie zdecydowano również kwestji nazwy listy państwowej komunistów, co do której P.P.S żąda, aby nazywała się wyraźnie komunistyczną, a przeciwko czemu zaprotestował przedstawiciel partji komunistycznej.....

Skargi komunistów.

Dnia 2 bm. zgłosili się do prezydenta min. p. Nowaka przestawiciele komisji wyborczej komunistycznej, poseł Łańcucki oraz p. Jakób Dutlinger, ze skargą na rzekome szykany, stosowane do grupy komunistycznej w jej akcji przedwyborczej.

Bałachowicz agituje.

Wystąpienia Bułak—Bałachowicza na wiecach w Nowogródzkiem przeciwko blokowi mniejszości narodowych przyjęto wśród właścian białoruskich z entuzjazmem. Z tego powodu białoruski centralny komitet wyborczy w Wilnie, wchodzący do bloku, rozpoczął akcję przeciw Bałachowiczowi.

Odezwa wojewody pomorskiego.

Wojewoda pomorski, p. Jan Brejski, ogłosił w pismach pomorskich następującą odezwę:

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej poręczył—zgodnie z Konstytucją — wszystkim obywatelom na czas wyborów sejmowych najzupełniejszą wolność słowa, Okólnikiem moim z dnia 1 września zabroniłem władzom policyjnym występowania przeciw treści przemówień i okrzyków na wiecach wyborczych. Jednakże każdemu, kto zostanie na zebraniu oczerniony lub obrażony, wolno zwrócić się do sądu ze skargą i w wnioskiem o ukaranie na mocy par. 185 i następnych ustawy karnej.

Jeden tylko obywatel uczynić tego nie może ze względu na dostojność stanowiska, na którem go jednomyślnie postawił Sejm ustawodawczy. Tym obywatelem jest Naczelnik Państwa. Za obrazę cesarza i monarchy każdego niemieckiego państwa związkowego wyznacza par. 95 obowiązującej u nas ustawy

Baczność Wyborcy!

Spełnijcie obowiązek obywatelski! Pospieszcie do lokali wyborczych w celu sprawdzenia, czy nazwiska Wasze pomieszczone zostały w spisach wyborczych!

karnej dotkliwą karę więzienia, utratę urzędów publicznych i praw wynikających z wyborów publicznych i prokurator ścigał obrazę z urzędu bez skargi i wniosku obrażonego, ale Naczelnik Państwa paragraf ten nie chroni. Wskutek tego rzucane na niego obelgi uchodzą zupełnie bezkarnie — z wielką szkodą dla Państwa, którego bytowi zagraża zanik poszanowania dla władzy, istniejącej z woli narodu.

Ponieważ według Pisma świętego wszelka władza, a więc i wybieralna najwyższa Władza Rzeczypospolitej Polskiej od Boga pochodzi, przeto w interesie Państwa apeluję do wszystkich ludzi przyzwoitych, kochających Ojczyznę i rozumiejących znaczenie powagi Władzy, aby nie pozwolili w swej obecności lżyć ani oczerniać Naczelnika Państwa, — który jako przedstawiciel Majestatu wolnej i niepodległej Polski nie może odwołać się do sądu. Do ocenienia Jego urzędowania będzie powołany przyszły Sejm i albo wybierze Józefa Piłsudskiego ponownie, albo wybierze innego kandydata, jeżeli znajdzie męża odpowiedniejszegoo do przewodzenia Narodowi.

Wojewoda Pomorski.

(—) Jan Brejski.

Sami sobie wystarczymy.

Tegoroczne urodzaje, aczkolwiek nie wszędzie udatne, są jednak o wiele bogatsze aniżeli w roku zeszłym.

Według zdania wybitnych osobistości tegoroczna produkcja zboża nie tylko, że pokryje w zupełności zapotrzebowanie ludności całego kraju, lecz także pozwoli na wywóz znacznej ilości zboża za granicę.

Wedle zdania dobrze orjętujących się w tych sprawach — w roku obecnym będziemy mogli wywieźć za granicę około 200,000 wagonów.

Cyfra ta wydaje się może zawielką.

Jednakowoż zważyć należy, że również dopisał tego roku i urodzaj ziemniaków wobec czego spożycie zboża będzie znacznie mniejsze aniżeli w roku zeszłym.

Produkcja tegoroczna ziemniaków jest większa o 60 proc. aniżeli w roku zeszłym, tak że będziemy mogli wywieźć miljon wagonów za granicę, po pokryciu zapotrzebowania w kraju gorzelń krochmalni, i płatkarni, z których znaczna ilość dotychczas tylko częściowo funkcjonowała.

Również zadowalająco przedstawia się produkcja buraków. Wedle otrzymanych informacji, urodzaj buraków jest wobecnym roku dwa razy większy niż w roku zeszłym, tak że niema zupełnie obawy, by ilość ta nie wystarczyła na pokrycie całej produkcji cukrowej w kraju. Wedle obliczeń jeszcze będziemy mogli pewną ilość buraków wywieźć za granicę.

Tak się przedstawia w ogólnych cyfrach stan krajowej produkcji i ziemiopłodów.

Z powyższego jasno wynika, że w ciągu najbliższych dni należy spodziewać się zniżki płodów rolnych i to zniżki, która stale się będzie odtąd objawiać na rynku żywnościowym.

Ciekawe wyścigi.

W ubiegłym tygodniu Ocean Atlantycki zmienił się w olbrzymie pole wyścigowe, po którem sto okrętów rozmaitych rozmiarów od wielkich transatlantyków, jak Maurytania począwszy, a skończywszy na najmniejszym statku towarowym, płynęło całą parą ku Stanom Zjednoczonym.

Nigdy Ameryka nie wydawała się tak daleką ziemią wszystkim tym okrętom, jak w owej chwili, nigdy też wyścig ich nie był tak błyskawiczny. Okręty te bowiem, z których większość wyruszyła z Europy z ładunkiem towarowym, z produktami manufakturowymi, otrzymały nakaz dotarcia do Stanów Zjednoczonych zanim wejdzie w życie nowa celna taryfa amerykańska, spodziewana lada chwila, tak, że kilka godzin opóźnienia mogło eksporterów z Londynu i z innych środowisk przemysłowych przyprawić o miljonowe straty. Wyznaczono zatem specjalne nagrody dla załóg okrętów, które zdążą do celu zanim wybije fatalna godzina.

Można sobie wyobrazić przerażenie, z jakiem interesowani dowiedzieli się, że prez. Harding już położy swój podpis na billu, nadającym prawomocność nowej taryfie celnej od ub. czwartku. Gdy wybiła 12 w nocy, ze środy na czwartek, rozmaite okręty naładowane jedwabiami, materjałami i.t.d. były jeszcze na pełnym oceanie, zdala od wybrzeży Inne triumfalnie wkroczyły do portu w Nowym Yorku na czas, by móc jeszcze korzystać ze starej taryfy.

Szalony ruch panował przez ubiegły czwartek we wszystkich głównych portach Stanów Zjednoczonych , w których biura celne urzędowały do późnego wieczora, aby pozwolić zwycięzcom wyścigów na oceanie pobrać obiecane nagrody.

KRONIKA.

— TANCE U WIOSLARZY.

W sobotę, 7 bm., w lokalu zimowym T-wa Wioślarskiego (w parku) odbędzie się zabawa taneczna dla członków Towarzystwa, ich rodzin i wprowadzonych gości. Początek o godz. 9-ej wieczorem. Gospodarze zabawy proszą członków o liczny współudział.

— POZEGNALNE PRZEDSTAWIENIE.

Znana w polsce trupa operetkowa pod dyr. J. Winiaszkiewicza daje dziś, tj. w czwartek ostatnie pożegnalne przedstawienie po cenach o 50 proc. zniżonych. Odegraną zostanie wspaniała operetka E. Kalmana pt. „Dziewczę z Holandji“.

Kto nie widział dotąd tej wspaniałej operetki niech dziś nie opuszcza jedynej okazji.

W drugim akcie na szczególną uwagę zasługuje balet holenderski w wykonaniu pp. Popielawskich i p. Bańkowskiego.

Początek przedstawienia o godz. 8½

— OSTATNIA PROBA STRAZACKA.

W niedzielę, 8 bm., o godz. 7-ej rano, odbędzie się ostatnia w sezonie letnim próba ogólna Kaliskiej Straży ogniowej ochotniczej. Na ćwiczenia strażacy przybyć winni w pełnym uniformie i kaskach.

— POZYCZKA NA ODBUDOWE KALISZA.

Bank Budowlany S. A. w Warszawie Oddział w Kaliszu podaje dla wiadomości obywateli m. Kalisza następujące informacje w sprawie kredytu udzielonego na odbubowę m. Kalisza:

Na odbudowę m. Kalisza został postanowien. Min. Skarb. z dn. 12.9 rb. za Nr. (D. B. 6) przydzielony kredyt:

Mp. 250.000.000—(dwieście pięćdziesiąt miljonów). Dla rozdziału powyższej sumy została wyłoniona z ramienia Banku Budowlanego S. A. Komisja Mieszkaniowo-Budowlana, do której weszli przedstawiciele Min. Skarbu i Min. Robót Część sumy powyższej, a mianowicie: mp. 105 miljonów rozdzieliła powyższa komisja między następującymi obywatelami m. Kalisza: M. Wilczewska, małżonkowie Karczewscy, H. Löwenthal, A. Sztok, A. Głowiński, Reichman, S. Kalinowski, A. Ulrych, E. Sztark, Z. Jarnuszkiewicz J. Wiśniewski. A. Hindemit, J. Kindler, dr. J. Beatus.

Wszyscy powyżsi obywatele dostaną pożyczki uwarunkowane przepisami Komisji Mieszk. Budowlanej, których najważniejsze punkty są:

1. Kredyty budowlane udzielane są: a) na budowę nowych domów mieszkalnych, b) dokończenie rozpoczętych domów mieszkalnych, c) na odbudowę domów mieszkalnych, b) remont domów niezamieszkałych z powodu dewastacji tychże, Jako warunek jest postawione żądanie„ aby domy posiadały jedynie małe mieszkania.

2. Kredyty udzielone są w wysokości do 60 proc. wartości sumy kosztorysowej budynku, względnie do 75 proc. przy domach mieszkalnych, wznoszonych przez gminy i instytucje użyteczności publicznej oraz przy nadbudowach i pod warunkiem, że ubiegający się o kredyt wykaże dowodnie, że posiada brakującą resztę kosztów budowy.

3. Wypłata pożyczki będzie następować w miarę postępu budowy pod należytą kontrolą fachową.

4. W skryptach dłuższych na kredyty budowlane będzie zamieszczony warunek, iż biorący pożyczkę obowiązany jest spłacić otrzymany kredyt budowlany w przeciągu jednego roku od dnia uzyskania konsensu na zamieszkanie, a najdalej w przeciągu 3 lat od dnia otrzymania pożyczki. Oto są najważniejsze punkty wyjęte z Instrukcji.

Dalszy podział powyższej sumy zostanie uskuteczniony na następnych posiedzeniach Kom. Mieszk. Bud. i będzie w swoim czasie podany do publicznej wiadomości.

— SPRAWOZDANIE.

Stowarzyszenie Panien bł. Ludwiki de Marillac (le Gras). Nędza wyjątkowa zawiadamia o wyniku sprzedaży ulicznej „kwiatka“ z dn. 24 z. m. mianowicie z kwesty zebrano 145.000 mk., koszta 17.000 mk.; ogółem czystego dochodu 138,000 marek. 2748

— PODWYZSZENIE OPŁAT ZA PATENTY AKCYZOWE.

W związku z uchwałą Rady ministrów, rozszerzającą moc obowiązującą ustawy rosyjskiej o patentach akcyzowych na wyrób i sprzedaż trunków, zapałek, gilz na cały obszar Rzeczypospolitej, zostały podniesione opłaty za patenty akcyzowe. Podniesienie to wynosi zależnie od rodzaju patentu, klasy, miejscowości itd. od 20—25-ciokrotnej wysokości opłaty dotychczasowej. Podwyższenie wchodzi w życie z dniem 1 listopada.

Z KINA.

Kinoteatr Polonja po dłuższej przerwie wznowił swoją egzystencję, wystawiając wspaniały 6—aktowy dramat p. t. „Pamiętna Noc“ ze słynnymi Ainsworthem i jego uroczą partnerką Lady Castellon w rolach głównych.

Kinoteatr Oaza do 8 bm. włącznie wystawia obraz sensacyjno—sportowo—amerykański p. t. „W Obliczu śmierci“.

Kinoteatr Miraż wystawia piękny obraz p. t. „Król Areny“

— NOWY PRZYTUŁEK DLA STARCOW.

Wydział powiatowy kaliski nabył z licytacji przez uprawnionego Inspektora Samorządu gminnego p. Tylińskiego nieruchomość z ogrodem w Stawiszynie, która przeznaczona jest na urządzenie przytułku dla starców i kalek za sumę 7,938,000 marek.

— SPROWADZENIE INSTRUKTORA POŻARNICZEGO.

Wydział powiatowy Kaliski postarał się o sprowadzenie z Warszawy instruktora pożarniczego, który objedzie i zlustruje wszystkie straże w powiecie, poczem zda sprawozdanie wydziałowi powiatowemu, który w ten sposób będzie mógł dopiero uzupełnić wszelkie braki i potrzeby tych straży.

— ZJAZD WOJTOW I PISARZY GMINNYCH.

W piątek bieżącym tygodnia odbędzie się w Kaliszu w gmachu starostwa zjazd pisarzy gminnych i wójtów zwołany przez wydział powiatowy. Zjazd pomiędzy innemi będzie obradował nad palącą sprawą kosztów kuracyjnych. Sprawa ta była wyraźną przyczyną niezawsze dobrego funkcjonowania szpitali, którym trudno wyekzekwować należytości od gmin.

— MECZ „PROSNA I — Ł. K. S. II.

W niedzielę drużyna Prosny uda się do Łodzi by tam rozegrać mecz, z mistrzowską drużyną klasy B. okręgu Łódzkiego Ł. K. S. II. W pierwszym spotkaniu Prosna wyszła zwycięzko w stosunku 3:2 Obecnie Prosna została osłabiona wskutek tego, iż kilku jej graczy opuściło ja z powodu wyjazdu na studja.

— SWIATŁO NA ULICACH.

Należy wyrazić uznanie Urzędowi Miasta, iż nareszcie zaczął oświetlać zawsze po macoszemu traktowane ulice jak: Dobrzecka, Towarowa, Lipowa i. i. t d. Mamy nadzieję, że taki stan nie będzie przejściowy.

ZAWIADOMIENIE.

Komenda Podokręgu Związku Strzeleckiego wzywa wszystkich członków b. P. O. W. komendy lokalnej Kalisz i innych zamieszkałych w Kaliszu w myśl uchwały z dnia 25-go czerwca r. b. zapadłej na Zjeździe w Warszawie do stawienia się w niedzielę, dnia 8-go października r. b. o godzinie 10 rano w Komendzie Podokręgu Związku Strzeleckiego Al. Józefiny № 13, III piętro.

Wilczyński, komendant podokręgu.

Składajcie ofiary na inwalidów wojennych.

Specjalność: **wyrób dachówek.**
Polecamy naturalno-czerw. koloru dachówkę: **karpiową, żłobioną i rzymską** zupełnie trwałą i odporną na wszelkie wpływy atmosferyczne.

Majętność Czerwińsk p. Gołuchów, pow. Pleszew ma na sprzedaż

100 macior kotnych rasy HAMPSHIRE.

Zgłoszenia przyjmuje
2729 ZARZĄD.

Sól gorzką i chlorek magnezji
najtaniej sprzedaje Poznański WARSZAWA, Marszałkowska 72. 1244

Egzemę, liszaje itp. leczy maść „Lain Age"
sprzedają apteki i składy apteczne. APTEKA K. GĄSECKIEGO w Warszawie.

Sprzedaż 2623
cementu, wapna trzciny
plecionej do sufitów.
Kalisz, Nowy Rynek № 12.
Salo Grün.

Polecamy Górno-Śląski
węgiel, koks, amoniak
po nizkich cenach.
Kupujemy zboże,
mąkę, ważywa i wszelkie ziemiopłody
TARKOWSKI i KÖNIG. Spł. z ogr. por.
Król. Huta G./S. Adres telegr. TAKO. 2727

Dla dogodności klijenteli zaopatrzyłem swój skład na sezon zimowy w najlepsze gatunki różnego rodzaju

FUTRA

2752 **męskie i damskie.**

Przyjmuję wszelkie roboty w zakres kuśnierstwa wchodzące, **oraz reperacje.** — Robię zamiany, kupuję różne skórki surowe oraz używane futra. — Płacę najwyższe ceny.

Firma egzystuje od roku 1894. Z poważaniem **Józef Bigeleisen,** Browarna 3, oficyna, II p. Tel. 159.

Zginęło odroczenie wojskowe
wydane przez PKU. w Kaliszu na imię Michała Krawczyka, rocz. 1891. 2749

Zginął tymczasowy dowód osobisty
wydany w Kaliszu na imię Belli Maisner. 2751

Zginął dowód osobisty
wydany w Kaliszu na imię Szmula Jakóba Brendla oraz karta bezterminowego urlopu wydana przez PKU. w Kaliszu na takież imię, rocz. 1892.

Zginął patent
II kategorji wydany przez Izbę Skarbową w Kaliszu na sprzedaż detaliczną towarów kolonjalnych w Kaliszu na imię Jakóba Moszkowicza. 2755

DŁUGOLETNIA
Łódzka INTROLIGATORNIA 2688
H. SZTYFTA w Kaliszu, ulica Nowa 12.
Wykonuje szybko i dokładnie wszelkie :-: roboty introligatorskie, jako to: :-: KSIĄŻKI HANDLOWE, KSIĄŻKI DLA BIBLIOTEK, KOLEKCJE ROBOTY GALANTERYJNE. — OPRAWA OBRAZÓW.
Ceny przystępne. :: Właściciele: B-CIA KRUTJAŃSCY.

OBWIESZCZENIE.

Starostwo Kaliskie podaje do wiadomości, że w dniu 10 października 1922 r. o godzinie 11-ej przed południem w Urzędzie Starostwa w Kaliszu, odbędzie się publiczna ustna, z dopuszczeniem podania zamkniętych deklaracji, licytacja in plus na sprzedaż ośmiu maszyn do pisania i dwóch wyprawionych czarnych juchtowych skór. Sprzedawane maszyny i skóry obejrzeć i o bliższych warunkach, jak również oznaczonej do przetargu sumie szacunkowej maszyn i skór, dowiedzieć się można w biurze Starostwa (pokój 62) codziennie w godzinach służbowych.

Kalisz, dnia 26 września 1922 r. 2698

Plac 2756
24000 łokci **sprzedam tanio** przy ulicy Wodnej, przyległy do Prosny.
Al. Józefiny 1. Musiałowicz.

SWIERZBĘ
w ciągu 3-ch dni leczy uznana przez powagi lekarskie **maść „Maydić P-ra Hebdy"**, nie plami bielizny ma przyjemny zapach. 2443
Dla koni od świerzby i parcha **„EKWOL-HEBDA".**
Na Hemoroidy-roślinne świeczki **RATELIN HEBDA.**
Przedstawicielstwo na Kalisz: **Apteka J. Kijewski.**

Osoba
w średnim wieku, znająca dobrze gospodarstwo domowe i kuchnię poszukuje miejsca gospodyni. Wiad. Stacja kolejowa Kalisz dom Dębowego, parter. 2747

Poszukuję
inteligentnej panny do dzieci. Wiadomość ulica Fabryczna 3, p. Szajnik. 2746

Włodarz 2756
z 30 letnią praktyką **poszukuje** odpowiedniego miejsca, od nowego roku lub zaraz. Wiadomość Kacper Młocek, wieś Sobótka pow. Pleszewski.

DRUKARNIA „GAZETY KALISKIEJ"

spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Najstarsza drukarnia w Kaliszu! Największy zakład graficzny w ziemi Kaliskiej!

Wykonuje szybko i dokładnie wszelkie roboty wchodzące w zakres sztuki graficznej. Dzieła, broszury, książki handlowe i biurowe, formularze, druki dla p. pisarzy gminnych, afisze, klepsydry, zaproszenia ślubne oraz wszystkie inne druki! Kompletnie nowy asortyment czcionek najnowszych kroi. Własna introligatornia. Maszyny pospieszne poruszane elektrycznością. Maszynki szecarskie. Sterotypownia.

TANIO — ŁADNIE — SZYBKO I DOKŁADNIE.

Redaktor A. RADWAN. Wydawca — „Gazeta Kaliska" Spół. z ogr. odp. Druk „Gazety Kaliskiej" Aleja Józefiny 1.